

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
v/ Jannicke Ryun Sæther
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 30. september 2014

E-post: jannicke.saether@jd.dep.no
Deres ref. 14/3812

Høring - endringer i utlendingsloven (24-årsgrense for familieetablering)

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 26.06.2014 med forslag til endringer i utlendingsloven. Grenseløs Kjærlighet takker for muligheten til å komme med hørings svar på forslaget fra Justis- og beredskapsdepartementet som går ut på at det innføres en 24-årsaldersgrense for familieetablering.

1. Innledning

Grenseløs Kjærlighet er en organisasjon som jobber med familiegjenforening. Vi gir veiledning og støtte til familier, par og samboere. Vi arbeider for å sikre rettighetene til personer som søker familiegjenforening i Norge, og deres familier. Vår hovedoppgave er å gi anbefalinger til alle som berøres av dagens praksis, samt at vi ønsker å skape en dialog mellom de berørte parter og myndighetene. Vi håper også å kunne bidra til at dagens praksis og dens konsekvenser får økt fokus i media og hos styresmaktene, slik at barns og familiers rettigheter – til å leve sammen – blir sikret av den norske stat.

2. Grenseløs Kjærlighet svarer på Justis- og beredskapsdepartementets forslag:

2.1 Forslaget vil diskriminere og forskjellsbehandle

Grenseløs Kjærlighet mener at forslaget er diskriminerende overfor enkeltgrupper blant annet fordi flere unge mennesker reiser og studerer utenlands. Ved utdanningsinstitusjoner blir mange studenter anbefalt å ta ett, eller flere semestre i utlandet. Det er heller ikke uvanlig at studenter blir anbefalt å ta en Bachelorgrad eller en Mastergradutdanningen utenfor norske landegrenser. Dette fører til et endret mønster på «når» og «hvor» mennesker møtes. Vi mener derfor at forslaget både er urettferdig og diskriminerende overfor det store flertallet av unge mennesker som ønsker å gifte seg, eller

etablere et familiesamliv i Norge. Videre viser Grenseløs Kjærlichkeit til norsk lov der Norge har 18-års aldersgrense for å inngå ekteskap. Loven bør være lik for alle, uavhengig av om man søker om familieetablering eller ikke.

Justis- og beredskapsdepartementet åpner opp for at eventuelle unntak skal bestemmes av forvaltningen selv. Dette mener vi vil ramme vilkårlig. Grenseløs Kjærlichkeit ber om at en unntaksbestemmelse nedfelles i forskrifts form. Vi tenker at det kan oppstå farer hvor utlendingsforvaltningen forskjellsbehandler og diskriminerer mennesker ved bruk av en skjønnsmessig vurdering. Ved uheldige utfall vil skjønnsmessige vurderinger også være vanskelig å få prøvd rettslig senere. Det å *anta* at personer under 24 år er utsatt for tvangsekteskap er en grov generalisering. En slik påstand betyr for eksempel at rettsikkerheten for minoritetsgrupper i Norge vil svekkes. Grenseløs Kjærlichkeit mener derfor at forslaget virker å være innvandringsregulerende, fordi det begrenser retten til familieetablering og retten til det familielivet som er nedfelt i EMK art. 8. Videre mener vi at forslaget om unntaksbestemmelse kan føre til forskjellsbehandling ettersom det kan bli vilkårlig hvilke par som får godkjent et unntak fra kravet, og hvilke par som ikke får godkjent unntak fra kravet. Unntak fra en 24-års aldersgrense anses ikke som hensiktsmessig, det er heller ikke hensiktsmessig at forvaltningen selv skal bruke skjønn i saker som dette.

2.2 Forslaget vil begrense enkeltmenneskers rett til familieliv (EMK, artikkel 8)

Grenseløs Kjærlichkeit mener at det å innføre en 24-års aldersgrense vil innebære en begrensning i enkeltmenneskers rett til familieliv. Vi siterer EMK, artikkel 8:

1. Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.
2. Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.

Departementet begrunner innskrenkningen i retten til familieliv med et behov for å beskytte personer mot tvangsekteskap. Grenseløs Kjærlichkeit mener at det er helt andre tiltak som må forsterkes og etableres i forhold til å bekjempe tvangsekteskap. Det kan være blant annet være styrking av skolehelsetjenesten, helsesøstertjenesten, barnevernet eller ulike tilpassede boløsninger for dem som bryter med familien sin. Andre tiltak kan eksempelvis være opplæring av ambassadepersonell, og styrking av sosialkontorene, integreringsrådgivere, domstolene og miljøenes egne organisasjoner og foreninger. Det må tenkes helhetlig. Grenseløs Kjærlichkeit tenker at et alderskrav basert på en *risiko* for at tvangsekteskap forekommer ikke viser respekt for privatlivet og familielivet.

Deler av den nåværende regjering ønsker å styrke enkeltmenneskers «rett til å velge» samt det å «fatte egne valg». Regjeringen bør derfor være mer opptatt av individets ønsker og behov. Grenseløs Kjærlighet mener at enkeltmenneskers rett til å fatte selvstendige valg, når personer ønsker å gifte seg eller ha et familiesamliv i Norge – ikke skal reduseres. Ettersom regjeringen har sagt at de offentlige mulighetene til å regulere den private sfæren skal reduseres, oppfordrer Grenseløs Kjærlighet regjeringen vår til å følge sin egen linje fremfor å redusere menneskers valgmuligheter. Forslaget virker å stride imot en av regjeringens grunntanker.

Regjeringen har ønsket å redusere antallet byråkratiske regler. Grenseløs Kjærlighet mener at forslaget vil øke de byråkratiske reglene fremfor å forenkle byråkratiet, fordi forslaget er en regel i seg selv, og ikke nok med det: forslaget kommer i tillegg med unntaksregler. Forslaget betyr helt enkelt: flere byråkratiske regler.

2.3 Forslaget sett opp mot EU-Direktiv 2003/086 EC (av 22.09.2003)

Direktivet stiller krav til at medlemslandene m a k s i m a l t kan sette en 21-års aldersgrense ved familieinnvandring. Norge har ikke undertegnet overnevnt Direktiv, men Norge anser Direktivet som betydningsfullt ved utviklingen av et norsk regelverk. Grenseløs Kjærlighet gjør regjeringen oppmerksom på at foreslått aldersgrense er høyere enn aldersgrensen EU-Direktivet anbefaler.

I følge norsk lov har Norge 18-års aldersgrense for å inngå ekteskap. Grenseløs Kjærlighet mener at den naturlige konsekvensen av det norske lovverket bør være at inngåtte ekteskap, og familieliv, skal gi rett til familieetablering i Norge.

2.4 Forlaget i betraktning til dagens ekteskapsmønster

Grenseløs Kjærlighet viser i første omgang til tall fra Statistisk Sentralbyrå:

- 1) For hver person med innvandrerbakgrunn, som gifter seg med ikke-norske ektefeller, der er det dobbelt så mange norske personer som gifter seg med en innvandrer.
- 2) For hvert ekteskap mellom to innvandrere ble det inngått to ekteskap mellom en norsk og en innvandrer.
- 3) Ekteskapstendensen og ekteskapsinngåelsene har økt betraktelig mellom norske menn og kvinner som er født på Filippinene, i Vietnam og i Thailand. Samtidig så finner norske kvinner, i økende grad, sine kommende ektemenn fra ikke-vestlige land.

4) For personer med innvandrerbakgrunn så er det en tendens til at inngåelse av ekteskap skjer seinere enn tidligere.

Ut fra disse fire punktene tolker Grenseløs Kjærlichkeit det slik at det vil være nødvendig å innføre en 24-års aldersgrense, når alderen for inngåelse av ekteskap skjer seinere enn før. Tall viser at det stadig er færre personer som henter sin ektefelle fra for eksempel foreldrenes hjemland. Videre forstår vi det slik at ektefeller – i økende grad – finner hverandre innenfor Norges grenser. Det er altså et stadig større utvalg av potensielle giftekandidater som er født og oppvokst i Norge, eller i Europa for øvrig.

2.5 Forslaget vil høyst sannsynlig ikke ha den tiltenkte effekt

For noen år siden innførte Danmark krav om 24-års aldersgrense ved søknad om familiegjenforening. Danmarks erfaringer gir liten grunn til å tro at alderskravet har hatt den tiltenkte effekt. Grenseløs Kjærlichkeit viser til rapporten *Ægteskabsmønsteret for unge med indvandrerbaggrund: Konsekvenser af ændringen i udlændingeloven i 2000 og 2002*, skrevet av Marie-Louise Schultz-Nielsen og Torben Tranæs, publisert i 2009. Forfatterne konkluderer med at det kan virke som om at innføringen av 24-års aldersgrense ikke har hatt noen effekt på gjennomføringen av tvangsekteskap. Det som derimot har skjedd er at en stor andel unge voksne mellom 18-24 år har flyttet, fra Danmark til Sverige, for å utøve sin EU-rett med familien.

Videre tror Grenseløs Kjærlichkeit at en 24-års aldersgrense vil ha negativ effekt på de som tvangsgiftes, fordi de unge personene dette måtte ramme, kan holdes i hjemlandet inntil aldersgrensen er oppnådd. Vi tror også det vil være vanskeligere å hjelpe ofre for tvangsekteskap utenfor Norges grenser.

Til slutt minner Grenseløs Kjærlichkeit om at Storbritannia innførte 21-års aldersgrense i 2008, men den 28. november 2011 så reverserte Storbritannia alderskravet tilbake til 18 år etter en dom i britisk Høyesterett med begrunnelsen: «The age requirement was a disproportionate interference with 'genuine' couples' right to family life, as provided for by Article 8 of the European Convention on Human Rights (ECHR)».

3. Avslutning

Grenseløs Kjærlichkeit mener at en 24-års aldersgrense vil være diskriminerende, og den vil virke forskjellsbehandle mellom majoritetsbefolkningen og minoritetsbefolkningen. Det kan tenkes at regjeringen ønsker å innføre nok en forskrift som er innvandringsregulerende, noe som er til hinder for individets ønsker og – individets rett – til familieetablering i Norge. Grenseløs Kjærlichkeit er altså imot forslaget om å innføre 24-års aldersgrense ved familieetablering.

Ann-Eirin Loktu-Philips
nestleder i Grenseløs Kjærlichkeit

Tone Gundersen
nestleder i Grenseløs Kjærlichkeit

Kristin Søvde
styremedlem i Grenseløs Kjærlichkeit

(med fullmakt fra nestlederne)